

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

«Удосконалення управління організаційно-інноваційної діяльності
підприємства»

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти “бакалавр”

Виконав: студент 491 групи
Спеціальності 073 Менеджмент
Освітньо-професійної (наукової)
програми «Менеджмент»
Лазаренко Сергій Сергійович

Керівник к.е.н., доцент Адвокатова Н. О.
Рецензент директор ТОВ “Ратуш-
Агро” Алісевич В.Л.,

Івано-Франківськ, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади інноваційної діяльності підприємства.....	6
1.2. Класифікація, функції інновацій та мотиви інноваційної діяльності.....	14
1.3. Формування інноваційної стратегії.....	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСНОВНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	25
2.1. Аналіз поточного стану та перспектив розвитку банківської системи України.....	25
2.2. Напрями удосконалення підвищення якості управління інноваційними процесами на підприємстві ПАТ «МТБ Банк».....	29
2.3. Управлінський супровід підвищення якості управління інноваційними процесами на підприємстві ПАТ «МТБ Банк».....	33
ВИСНОВКИ	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	39
ДОДАТКИ	42

ВСТУП

Будь-яке підприємство, що існує у ринкових умовах, має здійснювати інноваційну діяльність для отримання стратегічних переваг.

Інноваційна діяльність – це удосконалення продукції або технологічного процесу, а то й створення нового продукту чи технологічного процесу, що впроваджується у господарський обіг за допомогою наукових досліджень, дослідно-конструкторських, дослідно-конструкторських робіт чи інших досягнень науки та техніки.

Для того, щоб українська економіка, а саме українські підприємства могли конкурувати з іноземними компаніями, необхідно мати конкурентоспроможне виробництво, що супроводжується високою якістю продукції та низькою собівартістю. Одним із факторів, здатних підвищити конкурентоспроможність українських підприємств, є фактор інноваційного розвитку, який передбачає взаємопов'язане формування науково-технічної, виробничої, фінансової та соціальної діяльності в умовах нового інституційного середовища. Незалежно від вихідного становища компанії, яку частку ринку вона займає, якого розміру, який її організаційно-правовий статус тощо, нововведення призведе до збільшення прибутку за рахунок оптимізації виробництва, системи управління тощо.

Підприємства, які не усвідомлюють важливості інновацій та важливості впровадження інновацій, зазвичай втрачають свою конкурентну нішу, оскільки інновації можуть забезпечити підприємству достатню конкурентну перевагу, створити умови для зміцнення позицій на ринку та сталого розвитку.

Проблеми інноваційної діяльності відображені в численних публікаціях як багатьох дослідників. Значною мірою це зумовлено підвищенням інноваційної активності як важливого чинника забезпечення ефективності діяльності організацій в умовах ринкових відносин. Про зростання інтересу

до управління та організації інноваційних процесів свідчить значна кількість наукових публікацій на цю тему за останні роки. Серед зарубіжних дослідників цю проблему розробляли Й. Шумпетер, Г. Манш, Б. Твісс, А. Клейнкнехт, М. Портер, П. Друкер, Б. Санто, Р. Ватерман.

Але, незважаючи на широке розкриття інноваційних проблем, залишається ряд невирішених питань, насамперед питання виявлення резервів та розробки заходів щодо підвищення ефективності системи управління інноваційною діяльністю підприємства. Проблема формування та управління інноваційним розвитком актуальна для організацій, які характеризуються значною кількістю факторів впливу на їх діяльність.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення питань інноваційної діяльності підприємства та шляхів її вдосконалення.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити ряд взаємопов'язаних завдань :

- дослідити питання, пов'язані з теоретико-методологічними засадами управління інноваційними процесами на підприємстві;
- проаналізувати сучасний стан та перспективи розвитку банківської системи України;
- провести аналіз організаційно-економічного стану ПАТ «МТБ Банк»;
- здійснити оцінку сучасного стану управління інноваційними процесами на підприємстві ПАТ «МТБ Банк»;
- запропонувати напрями удосконалення управління інноваційними процесами для підприємства.

Об'єктом дослідження є інноваційна діяльність підприємства ПАТ «МТБ Банк».

Предметом дослідження є управління інноваційними процесами на підприємстві.

В якості основних методів дослідження використано аналіз бібліографічних джерел, систематизацію матеріалів, їх структурування та інші методи дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що ми поглибили розуміння сутності понять «інновація» та «інноваційний процес», отримали подальший розвиток щодо методичних підходів до оцінки ефективності управління інноваційною діяльністю. діяльності підприємства.

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Обсяг основного тексту викладено на 38 сторінках. Робота містить 7 таблиць та 2 рисунків. Список використаних джерел налічує 22 найменування, викладених на сторінках.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади інноваційної діяльності підприємства

1.1. Поняття, сутність та завдання інноваційної діяльності підприємства

Активність інноваційної діяльності, яка спостерігається у світі з середини ХХ століття, призвела до початку науково-технічної революції (НТР), яка призвела до впровадження новітніх технологій у процес виробництва та управління, використання нових видів енергії та матеріалів.

Встановлення конкретного кола аспектів, що характеризують сутність будь-якого поняття, є відправною точкою для формулювання цілей, структури та обсягу подальших досліджень. Тому ми приділяємо таку увагу дослідженню сутності базового поняття «інновація», яке має відповідати ряду вимог.

Термін «інновація» почав активно використовуватися в економічній науці як самостійно, так і для позначення ряду суміжних понять: «інновація», «інноваційна діяльність», «інноваційний процес».

Основоположник теорії інновацій Й. Шумпетер розглядав інновації в поступовій динаміці, тобто як інноваційний процес, виробництво нового продукту, а не нового продукту; впровадження нового методу, а не «нового методу»; освоєння нового ринку ...; отримання нового джерела сировини...; реалізація [22, с. 35].

Й. Шумпетер виділив п'ять типових змін:

- використання нового обладнання, нових технологічних процесів або нового ринкового забезпечення виробництва (купівля-продаж);
- використання продуктів з новими властивостями;
- використання нової сировини;
- зміни в організації виробництва та його матеріально-технічного забезпечення;

- поява нових ринків збуту.

Пізніше, в 1930-ті роки, він уже ввів поняття інновації, трактуючи її як зміну, спрямовану на впровадження та використання нових видів товарів народного споживання, нових засобів виробництва та транспорту, ринків та форм організації промисловості.

У світовій економічній літературі «інновація» трактується як перетворення потенційного науково-технічного прогресу в реальний прогрес, втілений у нових продуктах і технологіях. У перекладі з англійської «інновація» означає впровадження чогось нового, відновлення [7, с.45]. Щодо сутності інновацій існують різні точки зору. Залежно від об'єкта та предмета дослідження інноваціями можна вважати:

- процес (Б.Твісс, А.Койре, Б.Санто, Ім.Гвишіані, В.Л.Макаров);
- систему (Й.Шумпетер, Н.І.Лапін);
- зміну (Ф.Валента, Ю.В.Яковець, Л.Водачек);
- результат (А.Левінсон, Ф.Г.Гурвіч, С.Д.Бешелев)

Таблиця 1.1

Підходи вчених-класиків щодо сутності поняття «інновація»

Вчений	Визначення
Процес	
Б. Твісс	Процес, за допомогою якого винахід чи ідея набуває економічного змісту.
Б. Санто	Соціально-технічний, економічний процес: практичне використання ідей, винаходів, які сприяють створенню найкращих за своїми властивостями продуктів і технологій, орієнтованих на економічну вигоду, прибуток, додатковий прибуток, охоплює весь спектр діяльності від дослідження і розвитку до

	маркетингу.
Тідд Д., Бессант Д.,	Інновація – це процес перетворення можливостей ідеї, що широко реалізується практично.
Система	
Й.Шумпетер	Трактує інновацію як нове науково-організаційне поєднання створених факторів виробництва підприємницьким духом.
Н.І. Лапин	Розробка нових методів виробництва та продуктів. У більш широкому, філософському розумінні, це функція розвитку культури як сукупності людської діяльності. Інновація є цілісною, внутрішньо суперечливою та динамічною системою.
Зміна	
Ф. Валента	Будь-яка зміна початкової структури виробничого організму, має як позитивні, так і негативні соціально-економічні наслідки.
Водачек Л., Водачкова О.	Інновація – це цілеспрямована зміна функціонування підприємства як системи
Результат	
А. Левінсон	Інновація – це результат, підсумок раніше виконаної наукової, практичної, організаційної роботи.
Ф.Г.Гурвіч, С.Д.Бешелев	Як науковий чи технічний результат, що впроваджується у суспільне виробництво, та процес його отримання.

Джерело : [12, с.116-118]

Відповідно до міжнародних стандартів інновація визначається як кінцевий результат інноваційної діяльності, який втілюється у вигляді нового чи вдосконаленого продукту, що виводиться на ринок, нового чи

вдосконаленого технологічного процесу, що застосовується у практичній діяльності, або у новому підході до соціальних служб.

Тобто, вчені мають різні погляди на розуміння інновацій. По-перше, під інноваціями слід розуміти динамічний процес запровадження нових продуктів, елементів, підходів та принципів замість існуючих застарілих. Цієї точки зору дотримуються Б. Твісс, Б. Санто, Ф. Ніксон, К. Галстян та інші. Але тільки якщо інновація є статичний результат творчого процесу як нового продукту (технології), технології, методу тощо. Прихильниками цього підходу є такі вчені, як А. Фатхутдінов, А. Мединський, А. Яковлев, А. Плеханов та інші [12, с.8].

Ми вважаємо, що підхід до інновацій як процесу замінює визначення інновації поняттям «інноваційний процес». Слід зазначити, що це явища не тотожні і з-поміж них є відмінності. Інноваційний процес включає наступні етапи: створення, розвиток та поширення інновацій.

Так Б. Твісс визначає інноваційний процес як трансформацію наукових знань, наукових ідей, винаходів у фізичну реальність (інновація), зміну суспільства [12, с.7].

Інноваційний процес – складний процес створення, поширення та використання нового практичного засобу (інновації) для нового чи покращеного задоволення вже відомої потреби людей; водночас цей процес пов'язаний із внесенням змін до того чи іншого соціального та матеріального середовища, де здійснюється його життєвий цикл; реалізація повного життєвого циклу інновацій [12, с. 7].

Метою інноваційного процесу є підвищення ефективності господарської діяльності шляхом оновлення технологій, товарів, управління та інших складових організаційної системи.

Інноваційний процес включає сім елементів, поєднання яких в єдиний ланцюжок утворює структуру інноваційного процесу (рис.1.1).

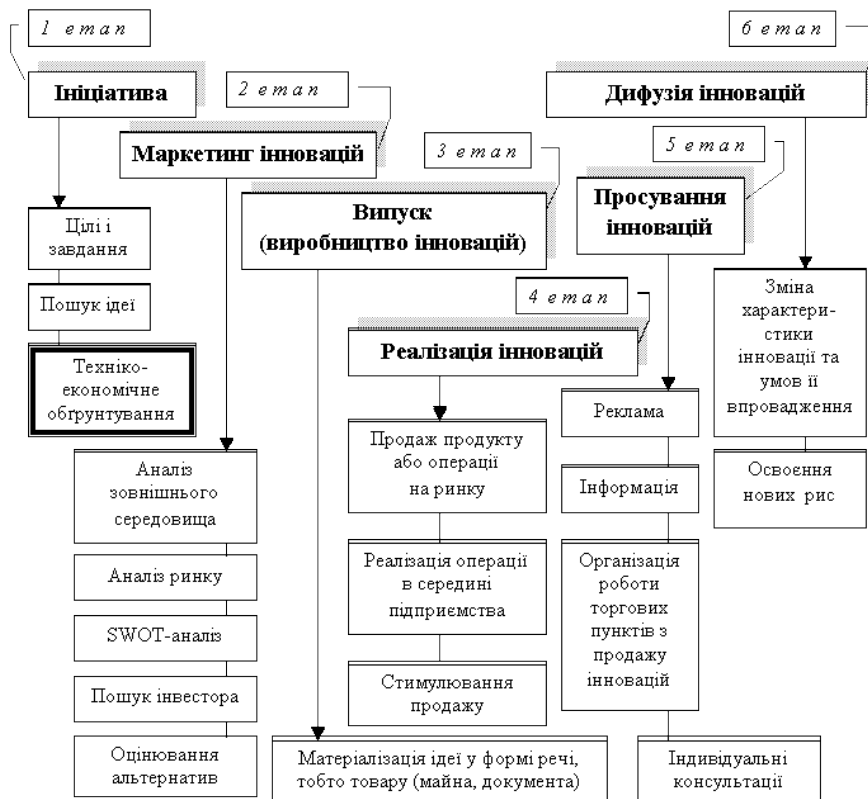

Рис. 1.1. Структура інноваційного процесу

До елементів інноваційного процесу відносяться:

- ініціатива (діяльність, яка полягає у виборі мети інновації, постановці завдання, яке виконує інновація. Пошук ідеї інновації, її техніко-економічне обґрунтування та матеріалізація ідеї означає перетворення ідеї в речі, у власність, новий продукт, в документ про право власності – ліцензію на право використання ноу-хау, технології.);
- маркетинг інновації (вивчається попит на новий товар чи операцію, визначається кількість або обсяг їх виробництва, якщо вони обмежені, визначаються споживчі якості та характеристики товару);
- випуск (виробництво) інновації;
- реалізація інновації;

- просування інновацій (це комплекс заходів, спрямованих на впровадження інновацій, тобто: передача інформації, реклама, організація торговельного процесу тощо);
- дифузія інновації (поширення вже освоєної інновації на нові регіони та нову фінансово-економічну ситуацію)

Інноваційний процес, на відміну інновацій, має чітку спрямованість на кінцевий результат прикладного характеру, що забезпечує певний технічний та соціально-економічний ефект.

Ефективність інноваційного процесу визначається тільки після впровадження інновації, коли з'ясується, наскільки вона задовольняє потреби ринку. Модель інноваційного процесу дає змогу виділити окремі складові інноваційної діяльності, тим самим відкриваючи можливість поетапного планування інноваційної діяльності з урахуванням змін економічної ситуації.

Інноваційна діяльність – це практичне використання інноваційного, наукового та інтелектуального потенціалу в масовому виробництві з метою отримання нового продукту, який задовольняє попит споживачів на конкурентоспроможні товари та послуги. Інновація є результатом інноваційної діяльності [51, с.35].

Під поняттям «інноваційна діяльність» ряд науковців вбачають діяльність, спрямовану на пошук можливостей інтенсифікації виробництва та задоволення потреб населення в конкурентоспроможних товарах і послугах шляхом використання науково-технічного та інтелектуального потенціалу.

Таблиця 1.2.

Визначення поняття «інноваційна діяльність»

Автор, джерело	Визначення	Ознака
Закон України «Про інноваційну	діяльність, спрямована на використання та комерціалізацію результатів	

діяльність» [10]	наукових досліджень і розробок і веде до виведення на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг.	Діяльність
Майорова Т. В. [15]	діяльність, що спрямована на використання комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів та послуг	
Державний комітет статистики України [8]	комплекс науково-технічних, організаційних, фінансових і маркетингових заходів, спрямованих на створення та впровадження інновацій (проведення та придбання наукових досліджень, нових технологій, проектування виробництва, інші види підготовки виробництва до випуску нової продукції, впровадження нових методів виробництва), придбання машин, обладнання, установок, інших основних фондів та капітальних витрат, пов'язаних з інноваціями, маркетингом, рекламою тощо).	Захід
Закон України «Про інвестиційну діяльність» [10]	комплекс заходів, спрямованих на створення, реалізацію, розповсюдження та впровадження інновацій з метою отримання комерційного та/або соціального ефекту, що здійснюються шляхом інвестицій, спрямованих на	

	об'єкти інноваційної діяльності.	
Скрипко Т. О.	Процес включення результатів завершених досліджень і розробок або інших науково-технічних досягнень у новий або вдосконалений продукт, що продається на ринку, новий або вдосконалений процес, що використовується на практиці, і відповідні дослідження і розробки.	Процес
Ілляшенко С. М. [12]	процес створення, впровадження та поширення інновацій.	
Фатхутдинов Р. А. [21]	Процес стратегічного маркетингу, дослідження та розробки, організаційно-технічна підготовка виробництва, виробничо-конструкторські інновації, їх впровадження (або перетворення в інновацію) і поширення в інші райони.	

Джерело: складено на основі [23, с. 118-120].

Отже, інноваційна діяльність – це сукупність економічних, технічних, правових, соціальних заходів, пов'язаних із розробкою, впровадженням і використанням інновацій, яка спрямована на досягнення певного економічного та/або соціального ефекту.

На практиці залежно від сфери реалізації розрізняють три основні види інноваційної підприємницької діяльності, наведені на рис. 1.1:

- інноваційна діяльність у сфері техніко-технологічного забезпечення виробництва;
- інноваційна діяльність у сфері збільшення виробництва, підвищення якості та здешевлення продукції;

- інноваційна діяльність у сфері соціального розвитку підприємств і сіл.

Ця класифікація інновацій використовується для статистичних цілей, але дозволяє позиціонувати продукцію на конкурентному ринку.

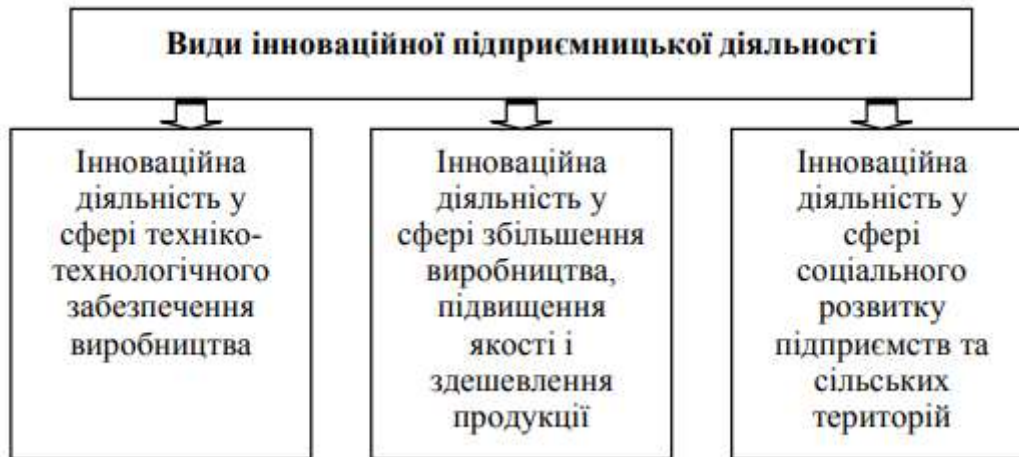

Рис. 1.2. Основні види інноваційної підприємницької діяльності, [5]

Отже, в ході дослідження було проаналізовано та узагальнено:

- визначення поняття «інновація» за різними підходами;
- виявлено розмежування понять «інновація» та «новації» та виділено різницю між поняттями;
- визначення поняття «інноваційна діяльність» та групування трактувань за ознакою;
- визначення поняття «інноваційний процес»;
- визначення підходів та змісту поняття «ефективність» і, як наслідок, сформовано визначення поняття «ефективність інноваційної діяльності»;
- визначено види підприємницької інноваційної діяльності та їх основні аспекти.

1.2. Класифікація, функції інновацій та мотиви інноваційної діяльності

Говорячи про інноваційну діяльність підприємства, необхідно також згадати таке поняття, як «інноваційна активність» та «інноваційний потенціал».

Інноваційна діяльність підприємств сприймається як певні дії, створені для володіння як інноваціями, нововведеннями, зокрема володіння знаннями чи системою знань. Це тісно пов'язане з цілеспрямованим забезпеченням високої сприйнятливості персоналу компанії до інновацій як цілеспрямованих структур і методів управління [9].

А інноваційний потенціал – це якісне поняття, яке характеризує ефективність механізму інноваційного процесу, і виражається у швидкості освоєння нововведень, темпах впровадження та розповсюдження винаходів із різних сфер суспільного виробництва та можливості їх успішної реалізації. комерціалізація.

За інноваційним потенціалом залежно від змісту предмета, рівня новизни та темпів впровадження інновації виділяють наступні види нововведень:

- радикальні (базові), коли використовуються принципово нові винаходи;
- модифікатори (звичайні), спрямовані на вдосконалення, оновлення структур і форм нововведень (малі винаходи, раціоналізаторські пропозиції).

З точки зору об'єкта застосування інновації поділяються за такими ознаками[7, с.21]:

- продуктові інновації – використання нових матеріалів; використання нових напівфабрикатів і комплектуючих; отримання принципово нових функцій (принципово нових продуктів);
- технологічний – характеризується розробленням і впровадженням нових високоефективних технологічних процесів, нового технологічного обладнання, що дозволяють різко підвищити продуктивність праці та якість продукції;

- процесні інновації – нова технологія виробництва; більш високий рівень автоматизації; нові методи організації виробництва (щодо нових технологій).

Існують також інші ознаки, за якими можна розрізнити інновації, класифікація яких представлена в додатку 1. Класифікація необхідна підприємству, оскільки в процесі інноваційної діяльності воно може функціонувати з найбільшою ефективністю, лише чітко орієнтуючись на певного об'єкта, і керуючись максимальним урахуванням зовнішнього і внутрішнього середовища.

До основних функцій інновацій відносяться:

- інновації є каналом реалізації досягнень людського інтелекту, науково-технічних результатів, сприяючи інтелектуалізації трудової діяльності, підвищенню її наукоємності;
- за допомогою інновацій розширюється асортимент виробленої продукції та послуг, покращується їх якість, що сприяє зростанню потреб суспільства та їх задоволенню;
- інновації дають змогу залучати до виробництва нові продуктивні сили, виробляти продукцію та послуги з меншими витратами праці, матеріалів, енергії;
- конкуренція інновацій у тій чи іншій сфері сприяє приведенню структури відтворення у відповідність до структури змінених потреб і структури зовнішнього середовища[5, с.35-38].

Інновації виконують у відтворювальній системі особливу функцію – функцію генерації змін, що дозволяє оцінювати їх як джерело саморозвитку і самоорганізації підприємств і як найважливіший внутрішній процес і структуроутворюючий елемент. Інновації, становлячи основу трансформацій у соціально-економічних системах, впливають на структуру, визначають темпи та масштаби економічних процесів і супутніх їм структурних змін.

Тому інновації є неодмінним елементом реалізації основних закономірностей розвитку суспільства, умовою його динамізму та розвитку. Розвиток організації відбувається шляхом розробки різноманітних інновацій, які можуть торкатися всіх сфер її діяльності[11].

Слід зазначити, що будь-які досить серйозні нововведення в одній сфері вимагають негайних змін у зв'язаних сферах, а іноді й загального розвитку організаційної структури управління підприємством.

Інновації, з одного боку, суперечать всьому консервативному, спрямованому на збереження існуючої ситуації, з іншого боку, спрямовані на істотне підвищення техніко-економічної ефективності організації. Таким чином, інновації є основною складовою підприємництва, завжди характерною для ринкової економіки.

До об'єктів інноваційної діяльності належать:

- продукція (види, якість);
- матеріали;
- засоби виробництва;
- технологічні процеси;
- людський фактор (розвиток особистостей);
- соціальна сфера (зміна поведінки співробітників організації);
- організаційний розвиток організації.

Ступінь ризику при впровадженні різних інновацій неоднаковий.

Таким чином, інновації, створені для часткової модернізації техніки і технології виробництва, оновлення продукції, зниження собівартості продукції та підвищення матеріальної зацікавленості членів колективу в результатах праці, пов'язані з незначним ризиком і є обов'язковою умовою неухильного підвищення ефективності виробництва[11].

Зі значно більшим ризиком пов'язане використання принципово нових досягнень науки і техніки, які істотно змінюють технічну базу організації виробництва та управління на підприємстві.

Мотивами інноваційної діяльності можуть бути як зовнішні, так і внутрішні фактори.

Зовнішніми мотивами найчастіше виступають:

- необхідність адаптації підприємства до нових умов господарювання;
- зміни податкової, грошово-кредитної та фінансової політики;
- покращення та динаміка ринків збуту та споживчих уподобань, тобто тиск попиту;
- активізація конкурентів;
- економічні коливання;
- структурні галузеві зміни;
- поява нових дешевих ресурсів, розширення ринку факторів виробництва, тобто тиск пропозиції тощо.

Внутрішні мотиви інноваційної діяльності підприємства:

- прагнення збільшити обсяг продажів;
- розширення частки ринку, перехід на нові ринки;
- підвищення конкурентоспроможності компанії;
- економічна безпека та фінансова стійкість підприємства;
- максимізація прибутку в довгостроковій перспективі.

Інноваційна діяльність має творчий характер, вона не сумісна з жорсткою регламентацією праці та централізацією прийняття рішень, важко вписується у формалізовані організаційні структури управління[9, с.25-26].

Таким чином, впровадження різного роду інновацій потребує адекватних змін існуючих форм і методів організації виробництва, а це зумовлює необхідність безперервності інновацій у процесі управління підприємством.

Останнє стає все більш важливою умовою підвищення ефективності діяльності організації.

Нині ефективність інноваційної діяльності підприємства визначається, насамперед, наявністю налагодженої системи інвестування, кредитування та оподаткування, які діють щодо інноваційної сфери наукових розробок[13].

Залежність інноваційної діяльності від інвестицій зумовлена тим, що впровадження нових технологій і обладнання потребує фінансових ресурсів. Цей взаємозв'язок створює основну проблему впровадження результатів науково-технічного прогресу. Для розвитку інноваційної діяльності країни було потрібне лише бажання з боку влади та створення відповідних інституцій. Поряд з цим необхідно сформулювати сприятливі умови для інвестування капіталу (формування правового поля, стабілізація соціально-політичної ситуації, створення вільних економічних зон, стимулювання попиту, розвиток системи споживчого кредитування тощо). Головна роль у цьому відводиться державі, оскільки лише держава за допомогою певних механізмів може впливати на перераховані вище процеси.

Показники потенціалу підприємства

Важливе значення для розвитку інноваційної діяльності підприємства мають кількісні та якісні показники його науково-технічного потенціалу. Вони включають:

- матеріально-технічні, що характеризують рівень розвитку НДДКР, оснащення науково-дослідною та експериментальною апаратурою, матеріалами, приладами, оргтехнікою, ЕОМ, автоматичними пристроями тощо;
- кадри, що характеризують склад, чисельність, структуру та кваліфікацію персоналу, який обслуговує НДДКР;

- науково-теоретичний, що характеризує результати пошукових і фундаментальних теоретичних досліджень, які є основою наявних на підприємстві наукових розробок;
- інформаційні, що характеризують стан інформаційних ресурсів, науково-технічної інформації, поточних наукових періодичних видань, науково-технічної документації у вигляді звітів, постанов, технічних проектів та іншої проектно-конструкторської документації;
- організаційно-управлінські, включаючи необхідні методи організації та управління НДДКР, інноваційними проектами, інформаційними потоками;
- інноваційні, що характеризують науковий зміст, новизну та пріоритетність робіт, що виконуються, а також інтелектуальні продукти у вигляді патентів, ліцензій, ноу-хау, раціоналізаторських пропозицій, винаходів тощо;
- ринок, оцінка рівня конкурентоспроможності інновацій, наявності попиту, замовлень на НДДКР, необхідних маркетингових заходів для просування інновацій на ринок тощо;
- економічні, що характеризують економічну ефективність інновацій, витрати на поточні дослідження, ринкову вартість інтелектуальних продуктів; показники, що оцінюють вартість як власних, так і сторонніх патентів, ліцензій, ноу-хау та інших видів інтелектуальної власності;
- фінансові, що характеризують інвестиції в дослідження та розробки, нематеріальні активи, джерела фінансування (можливість випуску акцій та облігацій, залучення іноземних та приватних інвесторів тощо)[13].

1.3. Формування інноваційної стратегії

Вибір стратегії є запорукою успіху інноваційної діяльності. У разі ринкової економіки підприємство повинно мати хороший продукт, воно повинно уважно стежити за появою нових технологій і планувати їх використання, а не відставати від конкурентів[14].

Інноваційна стратегія, будучи складовою загальної корпоративної стратегії, є цілеспрямованою діяльністю з визначення найважливіших напрямів, вибору пріоритетів майбутнього розвитку підприємства та розробки комплексу заходів, необхідних для їх досягнення. Типи загальнокорпоративного розвитку в системі стратегій зводяться до трьох основних типів: наступального, оборонного та імітаційного, представлених в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Типи інноваційних стратегій		
<i>наступальна стратегія</i>	<i>оборонна стратегія</i>	<i>імітаційна стратегія</i>
характерна для тих фірм, які розвивають діяльність, ґрунтуючись на підприємницької конкуренції, і ведуть агресивну політику розвитку і просування на ринку. При реалізації наступальної стратегії великий обсяг власних і залучених коштів компанії витрачається на розвиток НДДКР	Направлена на утримання конкурентних позицій компанії на ринку	Використовується компаніями з сильними і стійкими позиціями на ринку. Компанії копіюють деякі споживчі властивості інноваційних продуктів конкурентів, вносячи корективи у свої продукти. Стратегія використовується великими компаніями (фірмами-виолентами), які борються з конкурентами за рахунок ефекту масштабу.

Наступальна стратегія спрямована на розвиток найбільш перспективних, з довгострокової точки зору, сфер управління підприємством. Оборонна стратегія передбачає концентрацію та підтримку існуючих бізнес-напрямків. Імітаційна стратегія застосовується через зовнішні кон'юнктурні або внутрішньоструктурні причини, що склалися і привели підприємство до критичної ситуації.

Розробка стратегії починається з формулювання основних цілей підприємства, їх постановка відіграє важливу роль у відносинах із зовнішнім середовищем.

Перед початком реалізації тієї чи іншої стратегії інноваційного розвитку необхідно відповісти на питання: чи здійсненні намічені завдання?

Оцінка наявних економічних ресурсів, проведена в рамках аналізу інноваційної діяльності, може показати, чи мають підприємства достатні можливості для ефективного впровадження нових технологій[14, с.45].

В економічній теорії та практиці господарювання для вирішення цих завдань широко використовується методика оцінки фінансової стійкості підприємства, яка характеризує здатність суб'єкта господарювання забезпечити виробничий процес: власними оборотними коштами; або власні оборотні кошти та довгострокові кредити; або власні оборотні кошти, довгострокові та короткострокові кредити. Такий аналіз проводиться з урахуванням матеріалів фінансової звітності.

Таким чином, ускладнення технологічних процесів і перехід до принципів ринкового менеджменту призводять до об'єктивної необхідності формування науково обґрунтованої стратегії підприємства, орієнтованої на довгострокові конкурентні переваги[14].

Управління інноваційними процесами для підприємства – це передусім управління його економічним, виробничим і технологічним потенціалом для підвищення конкурентоспроможності.

Конкурентоспроможність підприємства є його перевагою по відношенню до інших підприємств даної галузі в країні та за кордоном. Конкурентоспроможність не є іманентною якістю, а це означає, що конкурентоспроможність підприємства можна оцінити лише в межах групи підприємств, що належать до однієї галузі або виробляють подібні товари (послуги). Конкурентоспроможність можна виявити лише шляхом порівняння цих підприємств між собою як у масштабі країни, так і в масштабі світового ринку[16, с.39].

Конкуренція є однією з найважливіших умов економічного розвитку та прогресу. Тільки конкурентоспроможність підприємства забезпечує його стабільне існування та необхідний прибуток.

При цьому прибуток від реалізації інноваційного проекту суттєво відрізняється від прибутку, отриманого за випуск основної продукції. Довгий час інноваційне підприємство може не давати прибутку чи зростання, лише споживати ресурси, але в майбутньому повинно приносити прибуток, повертаючи вкладені кошти. Підприємством слід керувати так, щоб воно створювало атмосферу сприйняття нового як загрози, тому як сприятливої можливості. Таким чином, для вдосконалення інноваційної діяльності підприємства необхідні наступні етапи:

- впровадження системи постійних поліпшень;
- удосконалення системи стимулювання та мотивації з метою стимулювання нововведень (інновацій);
- подолання опору співробітників нововведенням (інноваціям);
- модифікація внутрішньої та зовнішньої системи збору маркетингової інформації;

- удосконалення стратегічного управління на підприємстві, регламентація процедур розробки, розгляду, затвердження, впровадження та моніторингу інноваційних проектів.

Аналіз впливу інноваційної діяльності на прибутковість підприємства повинен проходити за двома напрямками. По-перше, це аналіз динаміки частки прибутку кожного товару (послуги) в його обсязі, тобто необхідно відслідковувати приріст прибутку по кожному товару (послугі) асортименту підприємства, що випускається. А, по-друге, це елементарний аналіз зростання прибутку, який складається із зростання прибутку за рахунок розширення асортименту продукції, що випускається, підвищення цін реалізації, зниження собівартості виробництва і реалізації, а також за рахунок збільшення в обсягах продажів.

Крім того, доцільно провести порівняльний аналіз прибутковості кожного з напрямів інноваційної діяльності, де необхідно визначити ймовірний приріст прибутку за кожним напрямком інноваційної діяльності та вибрати той, який забезпечує найбільші показники[13].

Проведення подібної роботи для вітчизняних підприємств є особливо актуальним, оскільки більшість із них перебувають у кризових умовах та мають обмежені фінансові ресурси, які можна спрямувати на вдосконалення інноваційної діяльності. І тут порівняння рентабельності альтернативних шляхів удосконалення інноваційної діяльності є найважливішим інструментом обґрунтування рішень в інноваційній сфері діяльності.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСНОВНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз поточного стану та перспектив розвитку банківської системи України

Банківська система України характеризується високим рівнем інтегрованості в економіку, концентрацією іноземного капіталу та значним рівнем конкуренції.

В Україні, як і в більшості країн світу, діє дворівнева банківська система, де першим рівнем є центральний банк – Національний банк України, другим – комерційні банки. Національний банк є незалежним від Уряду спеціальним органом державного управління України, основними функціями якого є формування грошово-кредитної політики країни, емісія та забезпечення стабільності національної грошової одиниці – гривні, управління державними золотовалютними резервами, регулювати та контролювати діяльність комерційних банків. Національний банк надає кредити комерційним банкам, розпоряджається їх грошовими резервами та забезпечує розрахунки між ними. Він не може володіти їхніми акціями (державні комерційні банки в Україні належать уряду, а не НБУ), кредитувати та приймати депозити від фізичних осіб і компаній.

Отримання прибутку за рахунок обслуговування фізичних і юридичних осіб та іншої інвестиційної діяльності є метою діяльності комерційних банків.

При складанні рейтингу найбільших українських банків оцінювали здатність банку без затримок повернути депозити при фінансових проблемах або проблемах з погашенням кредитів і зростанням заборгованості клієнтів, а також рівень підтримки з боку акціонерів і держави. враховувати.

Рейтинг найнадійніших банків України 2022 року (ТОП-рейтинг українських та іноземних банків) представлений у додатку 2.

Під надійністю банку слід розуміти здатність фінансової установи протистояти несприятливим факторам, проте надійність і ймовірність дефолту – різні поняття. Банк з високим рівнем надійності може зіткнутися з сильним впливом негативних і непередбачуваних факторів, які можуть призвести до його банкрутства, а банк із задовільним рейтингом продовжить працювати, оскільки за збігом обставин він уникне негативний вплив таких факторів. Слід також враховувати політичні небезпеки. На 1 січня 2023 року в Україні налічувалося 5336 діючих структурних підрозділів банків, за 2022 рік їх кількість скоротилася на 1349 (на 20,2%). У 2022 році було закрито чотири банки, в яких рік тому було 301 відділення: Промінвестбанк (1), Мегабанк (153), Сбербанк (85), Січ (62).

Найбільше відділень у державному Приватбанку — 1 210. Вперше в історії банк посів перше місце у цьому рейтингу, хоч і скоротив 287 відділень.

У державному Ощадбанку залишилося 1 182 відділення (-420).

Далі з великим відривом йдуть банки іноземних банківських груп: Райффайзен Банк (350) та Укрсиббанк (233). Замикає п'ятірку банк приватний ПУМБ (226).

Таблиця 2.1

Банки з найбільшою кількістю структурних підрозділів в Україні у 2022 році

№	Банк	Всього підрозділів в Україні
1	Приватбанк	1210
2	Ощадбанк	1182
3	Райффайзен банк	350
4	Укрсиббанк	233

5	Пумб	226
6	Укргазбанк	217
7	А-банк	215
8	Сенс банк	143
9	Акордбанк	142
10	Креді Агріколь Банк	141
	Всього 20 банків	5336

Джерело: складено на основі даних [18].

Банківська система України в 1 півріччі 2022 року була прибутковою – банки зосередилися переважно на роботі з фізичними особами, збереглися високі темпи припливу депозитів і роздрібною кредитування. У НБУ вважають, що ці тенденції збережуться і в третьому кварталі 2022 року. Також очікується сезонне поживлення кредитування бізнесу, але основним ризиком для банківського сектору, на думку НБУ, є затримка відновлення співпраці з міжнародним грошовим фондом. Нацбанк наголошує, що це може погіршити настрої банків і клієнтів і сповільнити приплив депозитів і зростання кредитування[18].

Прибуткову діяльність продемонстрували всі групи банків – з іноземним і приватним капіталом, а також державні банки[18].

Таблиця 2.2

Топ-10 найприбутковіших банків України у 2022 році

№	Банк	Прибуток до опадаткування
1	Приватбанк	30, 252 млрд грн
2	Укрсиббанк	3, 533 млрд грн
3	Сітібанк	2, 818 млрд грн
4	Універсалбанк	2, 402 млрд грн
5	Райффайзен банк	1, 547 млрд грн

6	Ощадбанк	689 млн грн
7	Айбокс Банк	598 млн грн
8	ОТП Банк	597 млн грн
9	ІНГ Банк Україна	415 млн грн
10	Південний	408 млн грн

Джерело: складено на основі даних [18].

Серед найбільш збиткових банків минулого року – це «Сенс Банк» (колишній «Альфа-Банк»), який потрапив під санкції власників «Альфа-Груп» — 6,97 млрд грн і державний Укрексімбанк — 6,89 млрд грн.

Вони могли помінятися місцями, але в грудні Укрексімбанк отримав 801,5 млн грн чистого прибутку, розформувавши 9,35 млрд грн резервів, а Сенс Банк, навпаки, отримав збиток у 1,89 млрд грн.

Значні збитки за минулий рік також показали ще один держбанк – Укргазбанк – 2,76 млрд грн і банк з іноземним капіталом ПроКредит Банк – 1,65 млрд грн, тоді як чистий збиток, що йде останнім у цій п’ятірці, склав 649,9 млн. грн .

Щодо ранжирування за загальними активами, то якщо не брати до уваги виведені з банків, у першій десятці ринку відбулася лише одна зміна: Сенс Банк опустився з 6-го місця на 9-те: його активи впали зі 125,3 млрд грн до 95 % . 3 млрд грн, тоді як у всіх його великих конкурентів у цьому списку вони збільшилися: з 582,9 млрд грн до 737,4 млрд грн в початковій десятці ПриватБанку і з 60,2 млрд грн до 94,8 млрд грн моно, що замикає її.

Таблиця 2.3

Топ-10 найзбиткових банків України у 2022 році

№	Банк	Прибуток до оподаткування
1	Укрексімбанк	7,69 млрд грн

2	Сенс Банк	5,07 млрд грн
3	Укргазбанк	3,75 млрд грн
4	Прокредит Банк	1,47 млрд грн
5	Ідея Банк	504 млн грн
6	Правекс Банк	362 млн грн
7	Індустріал Банк	174 млн грн
8	Банк Форвард	114 млн грн
9	Перший Інвестиційний банк	103 млн грн
10	Банк Піреус	98 млн грн

Джерело: складено на основі даних [18].

Як показав аналіз, проведений керівництвом НБУ політика інтервенціонізму сприяла:

- удушення вітчизняного банківського сектору;
- значні втрати вкладів фізичних та юридичних осіб;
- зниження банківської щільності та фінансової глибини, які є ключовими факторами, що сприяють відновленню економічного зростання та збереженню його сталих темпів;
- втрата довіри до банківської системи та українського уряду.

2.2. Напрями удосконалення підвищення якості управління інноваційними процесами на підприємстві ПАТ «МТБ Банк»

Важливу роль підвищенні інноваційної активності підприємств грає стан системи оперативного управління інноваційним розвитком підприємства.

Для оперативного управління інноваційним розвитком підприємства необхідна інформація про величину інноваційного потенціалу, рівень його використання та напрямки інноваційного розвитку.

Моніторинг та оцінка рівня інноваційного потенціалу є актуальним завданням, оскільки його вирішення дозволяє приймати рішення щодо інноваційного розвитку підприємства та розвитку його стійких конкурентних переваг.

Слід враховувати, що розкриття інноваційного потенціалу пов'язане з подоланням зовнішніх бар'єрів, які можна охарактеризувати як інноваційний клімат.

Інноваційним кліматом можна вважати всі фактори зовнішнього середовища, які впливають на інноваційний потенціал підприємства.

Щодо впливу внутрішніх факторів на інноваційний потенціал підприємства слід зазначити, що процеси управління інноваційним потенціалом суттєво залежать від інноваційної культури конкретної організації.

Під інноваційною культурою слід розуміти ступінь сприйнятливості організації до інновацій, досвід реалізації нових проектів, політику менеджменту в сфері інновацій, ставлення персоналу до інновацій.

За участю інноваційної культури можна реально прискорити та підвищити ефективність впровадження нових технологій та винаходів, протидіяти бюрократичним тенденціям, сприяти розкриттю інноваційного потенціалу особистості тощо.

Реалізація інноваційного потенціалу підприємства можлива лише за наявності інвестицій у нові проекти, а інвестування підприємств у сучасну економіку відбувається за наявності гарантії отримання доходу від фінансових вкладень.

Зважаючи на виявлені проблеми у системі управління інноваційною діяльністю у ПАТ «МТБ Банк», ми пропонуємо наступні заходи щодо вдосконалення управління інноваційними процесами на підприємстві, представлені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Зміст програми заходів спрямованих на удосконалення управління інноваційними процесами на підприємстві ПАТ «МТБ Банк»

Зміст заходів	Спрямованість
1. Встановлення терміналів самообслуговування	<ul style="list-style-type: none"> - покупцям надається зручний та сучасний сервіс оплати товарів; - зниження витрат на оплату праці та утримання робочого місця;

Джерел: складено автором

Посилення конкуренції на ринку банківських послуг в Україні визначило тенденцію до збільшення асортименту банківських послуг та якості їх надання. Адже кожному з банків не байдужа можливість збільшити власні доходи, мобілізувати додаткові ресурси та розширити клієнтську базу банку, підвищити власний рейтинг на ринку.

Основною функцією банків характеризуються касові операції банків, які займають значний обсяг наданих послуг. Крім того, покладений на банківську систему контроль за станом готівкового ринку є однією з основних передумов покращення економічної ситуації в Україні [7. с. 56]

Установи банків здійснюють своєчасне касове обслуговування клієнтів і, в свою чергу, забезпечують збереження їх коштів, а також сприяють дотриманню емісійно-касової дисципліни.

Сьогодні комерційні банки зарубіжних країн пропонують своїм клієнтам різноманітні банківські послуги. Тобто банк стає безпосереднім учасником, партнером комерційних угод, а не просто посередником між клієнтом і

партнером по операціях, оскільки надає додаткові послуги для підвищення ефективності цих операцій. Українські комерційні банки виступають посередниками в певних угодах, основною метою яких є отримання прибутку з метою підтримки платоспроможності та уникнення банкрутства, а не обслуговування цих угод.

Найбільш трудомісткою в діяльності банківських установ є робота касирів. Каси на робочому місці виконують такі операції, як приймання готівки, перевірка грошей на справжність, перерахунок готівки, видача грошей покупцям, а також здійснюють пакування грошей.

Також дуже важливим аспектом в організації роботи касирів є технічне забезпечення. Керівники банківських установ можуть вважати, що при обробці готівки можна не дуже дбати про обладнання робочого місця касира і обходитися низькокваліфікованою фізичною працею. Разом з тим обладнання касирів повинно забезпечувати:

- якісна аутентифікація, точне та швидке перерахування готівки, а також одночасна перевірка справжності банкнот в іноземній та національній валютах;
- вмiти підключатися до автоматизованих банківських систем різної конфігурації;
- полегшення обробки непридатних банкнот;
- мають високу надійність [13, с.60].

Сьогодні більшість банків України мають застаріле технічне оснащення. Зокрема, детектори банкнот, що розпізнають банкноти на справжність. Детектори, обладнані робочими місцями, не дозволяють касиру належно перевіряти банкноти, оскільки вони не автоматизовані. Тобто перевірка банкнот на справжність залежить від підготовленості працівників та професійних здібностей.

Також важливо забезпечити робочі місця касирів спеціальною літературою. Інформаційне забезпечення банку полягає в наявності електронної бази даних, що містить систему нормативно-правових актів та внутрішніх банківських документів, що регламентують банківську діяльність.

Значні емоційні та психічні навантаження відчують касири, оскільки вони відповідають за зберігання грошей і цінностей, за пошкодження у разі ненавмисних дій або недбалого ставлення до своїх обов'язків, за правильне оформлення касових документів.

З метою підвищення ефективності обслуговування клієнтів ПАТ «МТБ Банк» пропонуємо звільнити по одному касиру-операціоністу в кожному відділенні банку та встановити термінал самообслуговування, який виконує його функції та обов'язки.

Цей термінал самообслуговування буде видавати та приймати готівку, тобто поєднує в собі звичайний термінал і банкомат. Термінал дозволить не тільки знімати готівку, а й поповнювати картки, причому робити це не готівкою, а пачкою, що зручно при внесенні великих сум. Цей формат зручний як для вкладників, орієнтованих на поповнення дебетових карток, так і для позичальників, які можуть здійснити платіж у будь-який зручний час.

2.3. Управлінський супровід підвищення якості управління інноваційними процесами на підприємстві ПАТ «МТБ Банк»

Реалізація раніше розроблених пропозицій потребує обґрунтування відповідних витрат на їх реалізацію, а також оцінки ефективності впровадження та розрахунку економічного ефекту.

Економічний ефект – результат будь-яких дій (у тому числі зазначених у таблиці економічних показників), виражений у вартісній (грошовій) формі.

Розрахунок економічного ефекту здійснюється шляхом віднімання загальної вартості пропозиції від величини умовного економічного результату.

Слід зазначити, що в сучасних умовах розробка та впровадження інноваційних заходів зачіпає практично всі сторони діяльності комерційних банків. Проте їх реалізація потребує значних фінансових ресурсів банківських установ, інтелектуального та творчого потенціалу персоналу, високого рівня управління інноваційними проектами, тому наступальні стратегії можуть бути застосовані лише невеликою кількістю фінансових установ. Формування інноваційних стратегій у сфері технологій має враховувати специфічні ризики, притаманні даній сфері банківської діяльності, а також враховувати нормативні вимоги до механізмів здійснення банківських операцій. Одним із вирішальних факторів успішності впровадження інноваційних рішень є готовність клієнтів використовувати сучасні високотехнологічні продукти.

В першу чергу, планується встановлення терміналів самообслуговування, а також пропонується скоротити чисельність працівників за економічні витрати праці в кількості 1 людини у відділенні.

Для кращого результату краще розділити проект на два етапи:

Етап 1. Встановлення та введення в експлуатацію терміналів самообслуговування.

Етап 2. Порядок звільнення працівника

Загальна сума інвестицій в проект складає 6 072 тис. грн. Термін окупності – 0,5 року. У цьому випадку прибуток становитиме 11 558 тис. грн.

Встановлення терміналів надає ПАТ «МТБ Банк» таку змогу:

- клієнтам надається зручний та сучасний сервіс оплати товарів;
- створення позитивної репутації банку шляхом впровадження нових технологій;

- створення безпечної та надійної автоматизованої системи безготівкових розрахунків;
- вдосконалення та підвищення конкурентоспроможності банківської установи;
- зниження витрат на оплату праці та утримання робочого місця працівника.

Метою даної пропозиції є підвищення якості обслуговування клієнтів банку. Ефект від цієї пропозиції також виявиться в економії на заробітній платі працівників у розмірі 7332 тис. грн.

На сучасному етапі розвитку економіки країни ПАТ «МТБ Банк» потребує залучення вільних коштів у привабливі інвестиційні проекти, здатні приносити прибуток у майбутньому.

ВИСНОВКИ

Сьогодні серед багатьох соціально-економічних проблем проблема активізації інноваційної діяльності за своєю гостротою посідає одне з перших місць. Багато проблем формування інноваційного ринку набули глибокого характеру. З розглянутого матеріалу видно, що саме інноваційна діяльність організації може надати їй якісну конкурентну перевагу та здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Будь-яке підприємство має право самостійно обирати напрямки інноваційної діяльності та реалізовувати інноваційні проекти за власні кошти. Водночас значну роль у цих процесах відіграє держава. Він створює сприятливі умови для реалізації інноваційної політики підприємств, регулюючи законодавчу базу та вибираючи пріоритетні напрямки розвитку країни. У процесі реалізації інноваційного проекту важлива також роль лідера, здатного об'єднати зусилля кількох груп для досягнення поставленої мети.

Інноваційна діяльність спрямована на комерціалізацію накопичених знань, технологій та обладнання. Результатом інноваційної діяльності є нові або додаткові товари (послуги) або товари (послуги) з новими якостями.

Таким чином, інновацією вважається кінцевий результат інноваційної діяльності, який втілюється у вигляді: введеного на ринок нового або вдосконаленого продукту; новий або вдосконалений технологічний процес, що використовується в практичній діяльності; новий підхід до соціальних послуг.

Інновації впливають на національну економіку, насамперед, через науково-технічну політику. Це сприяє розширенню виробництва, підвищенню його технічного рівня, запобіганню надмірного морального і фізичного зносу основних фондів, забезпеченню випуску конкурентоспроможної продукції. При цьому інноваційна діяльність тісно пов'язана з інвестиційною, оскільки

впровадження нових технологій та обладнання потребує фінансових ресурсів. Цей взаємозв'язок створює основну проблему впровадження результатів науково-технічного прогресу.

Інноваційна діяльність, як і будь-який інший вид діяльності, потребує управління. Управління інноваціями передбачає виконання трьох основних завдань: впровадження інноваційної процедури проекту НДДКР, створення специфічних (інноваційно-орієнтованих) видів ресурсів і управління всіма видами ресурсів, а також управління портфелем науково-дослідних проектів.

У результаті аналізу сучасного стану розвитку банківської системи встановлено, що першому півріччя 2022 року було прибутковим – банки зосередилися переважно на роботі з фізичними особами, збереглися високі темпи припливу депозитів та роздрібного кредитування.

ПАТ «МТБ Банк» посідає 28 місце в рейтингу найприбутковіших банків України за 2022 рік. Проаналізувавши характеристики монетарної діяльності компанії, можна сказати, що банк працює не досить прибутково.

Інноваційна політика ПАТ «МТБ Банк» спрямована на впровадження принципово нових передових банківських послуг на ринку України, надання клієнтам нових можливостей управління своїми фінансами.

Ми запропонували реалізацію одного проекту щодо вдосконалення управління інноваційними процесами у ПАТ «МТБ Банк». Ми запропонували звільнити по одному касиру в кожному відділенні банку та встановити термінал самообслуговування, який виконує їх функції та обов'язки. Цей термінал самообслуговування видаватиме і прийматиме готівку, тобто поєднує в собі звичайний термінал і банкомат. Термінал дозволить не тільки знімати готівку, а й поповнювати карти, причому робити це не готівкою, а пачкою, що зручно при внесенні великих сум.

Для зручності людей з вадами зору цей термінал подаватиме голосові підказки. Всі вказівки та пояснення пристрій буде робити через спеціальні навушники, щоб інформацію не почули треті особи.

Проаналізувавши кредитний портфель ПАТ «МТБ Банк», пропонуємо встановити термінали самообслуговування в кількості 100 шт.

Відповідно, для цього потрібно 6,072 млн. грн. та банк може отримати цю вартість за внутрішніми позиками протягом 30 років.

Встановлення 100 терміналів самообслуговування, оскільки є прибуток у сумі 11558 тис. грн. на рік з урахуванням економії виплати заробітної плати працівникам у сумі 7332 тис. грн.

За середньої прибутковості наші початкові інвестиції збираються приблизно за 0,5 роки. У місцях із великою прохідністю термін окупності значно скоротиться.

Проаналізувавши вплив запропонованого заходу на фінансові результати ПАТ «МТБ Банк», можна зробити висновок про доцільність впровадження, оскільки запропонований проект принесе значний прибуток банку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова А.С., Марич М.Г., Попова Л.В. Кредитне забезпечення інноваційного розвитку економіки банківськими установами в Україні // Проблеми і перспективи економіки і управління. 2019. № 2 (18). С. 181-189.
2. Андрійчук В. Г. Інноваційна модернізація вітчизняної економіки: стратегічні орієнтири та механізм їх реалізації / В. Г. Андрійчук // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2010. – № 1. – С. 4–8.
3. Бардадим О. І. Автоматизація процесу управління мотивацією інноваційно активного персоналу / О. І. Бардадим // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія і практика» (Харків, 15-16 листопада 2010 р.) // Управління розвитком. – 2010. – № 18. – С. 89–93.
4. Братанич М.В. Визначення сутності економічної ефективності та класифікація її видів / М.В. Братанич, Т.В. Полозова // Економіка промисловості. – 2010. – № 4. – С. 153–155.
5. Вермінська О. М. Проблеми та перспективи інвестиційно-інноваційного розвитку України / О. М. Вермінська, П. А. Гориславець // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2010. – № 691. – С. 258–262.
6. Вініченко І. І. Економічна сутність НТП, інновацій та їх роль у розвитку виробництва / І. І. Вініченко // Економіка і держава. – 2009. – № 4. – С. 9 - 15.
7. Гринькевич О. С. Аналіз інноваційної діяльності підприємств з використанням міжнародних і національних індикаторів. / О. С. Гринькевич, С. А. Квак // Формування ринкової економіки в Україні. – 2020. – Вип. 42. – С. 51–62.
8. Державне агентство України з інвестицій та розвитку. Розділ: Інноваційна діяльність. Законодавство з питань інновацій.

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.in.gov.ua/index.php?get=112>
9. Економіка та організація інноваційної діяльності: підручник / [Волков О. І., Денисенко М. П., Гречан А. П. та ін.]; за ред. Волкова О. І. та Денисенка М. П. – [3-є вид.]. – К. : Центр навч. літер., 2009. – 662 с.
 10. Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс] /. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> .
 11. Інноваційний менеджмент [Електронний ресурс] : навч. посіб. / С. В. Гарбуз, Т. Є. Пенкіна, Л. М. Хоменко, Т. О. Соболева ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Електрон. текстові дані. – Київ : КНЕУ, 2013. – 667 с.
 12. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком С.М. Ілляшенко – Суми: Вид-во СумДУ, 2006. – 129 с.
 13. Іонів В. М. Математичні методи визначення якості робочого місця касира [Текст] / В. М. Іонов // Розрахунки і операційна робота в комерційному банку. - 2013. - №4. - С.59-69.].
 14. Кіпіоро І. М. Удосконалення державної підтримки розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності [Текст] / І. М. Кіпіоро // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – Вип. 7. – Ч. 3. – Херсон: ХДУ – 2014. – 209 с
 15. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність : [підручник] [електронний ресурс] / Т.В. Майорова. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – Режим доступу http://pidruchniki.ws/15840720/investuvannya/investitsiy_na_diyalni_st_-_mayorova_tv.
 16. Макаренко Є.В. Особливості інноваційного розвитку європейських країн / Є.В. Макаренко // Проблеми науки. – 2008. – №7. – С. 39-42.
 17. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=205521&cat_id=201598

- 18.Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/>
- 19.Офіційний сайт МТБ Банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.mtb.ua/>
- 20.Санто Б. Інновація як економічний розвиток. М.,1990. - 312с.
- 21.Фатхутдінов Р.А. Конкурентоспроможність: економіка, стратегія, керування. М: ІНФРА М, 2000. - 312 с.
- 22.Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку (Дослідження підприємницького прибутку, капіталу, кредиту, відсотка та циклу кон'юнктури): пер.с англ. - М.: Прогрес, 1982. - 455 с. - С.41-170

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

Класифікація інновацій

№	Ознаки класифікації	Види інновацій
1	Рівень новизни	- радикальні (впровадження відкриттів, винаходів, патентів); - модифікаційні (поліпшення техніки, технології, організації виробництва)
2	Об'єкт застосування	- продуктові; - технологічні; - процесні
3	Стадія життєвого циклу товару, де впроваджується інновація чи розробляється нововведення	- інновації, що впроваджуються на стадії НДДКР; - організаційно-технологічна підготовка виробництва; - виробництво; - сервіс, що здійснюється виробником
4	Масштаб новизни інновації	- нові у світі; - нові країни; - нові у галузі; - нові в рамках підприємства
5	Галузь народного господарства, де впроваджується інновація	інновації, створені для: - сфери науки; - сфери освіти; - соціальної сфери; - матеріального виробництва; - сфери послуг
6	Джерела інновацій	- відкриття, винаходи, патенти; - раціоналізаторські пропозиції; - ноу-хау; - товарні знаки, торгові марки, емблеми; - нові документи, що описують технологічні, виробничі, управлінські процеси, конструкції, структури, методи тощо.
7	Вид ефекту, отриманого внаслідок інновації	- науково-технічний; - соціальний; - екологічний; - економічний; - інтегральний

Рейтинг найнадійніших банків України 2022 року

1. ПриватБанк (державний)
2. Укрсиббанк (BNP Paribas Group, Франція)
3. Райффайзен банк Аваль (Raiffeisen Bank, Австрія)
4. Ідея Банк
5. Ощадбанк (державний)
6. Кредобанк (PKO Bank Polska, Польща)
7. ОТП Банк (OTP Bank, Угорщина)
8. Креді Агріколь Банк (Credit Agricole, Франція)
9. А-Банк
10. Укргазбанк (державний)
11. Універсалбанк (Monobank)
12. Айбоксбанк
13. Піреусбанк М
14. Укрексімбанк (державний)
15. Правекс-банк (Intesa Sanpaolo, Італія)
16. Конкорд
17. ПУМБ (СКМ Фінанс, Україна)
18. Банк Восток
19. Акціонерний банк Південний
20. Банк Кредит Дніпро
21. Таском Банк
22. МТБ Банк
23. Полтава Банк
24. АкордБанк
25. Львів
26. МІБ
27. Банк Авангард
28. КІБ
29. РАДАБАНК
30. Банк Інвестицій Та Заощаджень
31. Альфа-Банк (ABN Holdings, Люксембург)
32. ГЛОБУС
33. Банк Альянс
34. Кліринговий Дім
35. Індустріал Банк